

EL LLENGUATGE

Venir-hi

Com a designació de lloc, el pronom *hi* s'usa, diu el Diccionari Fabra, «denotant el lloc on és o s'esdevé, cap a on va, per on passa, algú o alguna cosa». Per tant, quan és qüestió del lloc on és el qui parla o aquell a qui hom parla, només és susceptible d'ésser representat per mitjà d'aquesta partícula pronominal si s'indica allò o qui hi ha, o bé allò que s'hi esdevé, però no el terme d'un moviment de trasllat. Efectivament, si bé no podem usar el verb *anar* (llevat d'algun cas especial) sense una determinació circumstancial, sovint representada per *hi*, i diem, així, habitualment, *Ara hi vaig. Hi aniran demà. No hi aniran pas*, etc. (que només la deturpació sintàctica redueix indugudament a «Ara vaig», etc.), en canvi diem *Vine, Ara vinc, Potser, vindrà demà*, etc., sense indicació explícita de la determinació de lloc, idea que ja sembla compresa en l'acció verbal. Anàlogament, en construccions amb un verb com és ara *arribar*, prescindim del pronom adverbial *hi* si el terme del trajecte és *ací* o *aquí* (designacions del lloc on es ve), però no el podem ometre si aquest terme és *allí* (designació del lloc on es va), sempre, és clar, que no sigui expressat per mitjà de qualsevol altre mot o frase adverbial. Diem, així, *Acaba d'arribar (ací) o bé Que ja ha arribat?* (aquí), però *Hi van arribar ahir* o *No se quan hi arribaran* (a qualsevol lloc que no sigui *ací* o *aquí*).

Tanmateix, l'ús de la partícula *hi* amb el verb *venir* no és pas impossible. Hi ha, en primer lloc, aquells casos en què representa un terme predicatiu o una determinació circumstancial no locativa: *Avui ha vingut molt mudat però demà no hi vindrà tant*. I, com a designacions de lloc, entenem que aquest pronom pot denotar el lloc on era o serà el qui parla, sempre que no sigui el mateix lloc on és el moment en què parla: *Tenien una tertúlia al bar del Pi: hi havia vingut gent molt importat. Si ho fem un dia que hi hagi partit de futbol no ens hi vindrà ningú. A la sortida del teatre anem a fer una mica de barrila: vine-hi algun cop* (en tenim anotat un exemple semblant de *La febre d'or*, de Narcís Oller). Cal fer observar que en tots aquests exemples en què el verb *venir* admet el pronom *hi* la noció de lloc no és ben bé destriable de la de companyia, cosa que lliga amb aquest exemple del Fabra *Ell venia amb nosaltres* («anava en companyia nostra»), susceptible de pronominalització: *venia*.

Albert Jané